

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Leșan Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017 și a sentinței Judecătoriei Soroca din 05 martie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Strochin Eugeniu Xxxxx, născut la xxxxxxxxxxxx, originar și domiciliat or. Xxxxxx str. Xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 08.05.2014-05.03.2015
2. instanța de apel: 21.12.2016-22.03.2017
3. instanța de recurs: 29.06.2017 - 27.09.2017

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 05 martie 2015, a fost încetat procesul penal în privința lui Strochin Eugeniu Xxxxx, intentat în baza art. 166¹ alin. (1) Cod penal, în legătură că fapta incriminată, constituie contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional.

În baza art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, procesul contravențional în privința lui Strochin E. a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Mîțu Dumitru, în privința căruia nu se contestă hotărârile judecătorești în prezenta procedură.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Strochin E. activând în funcția de adjunct al Secției Poliției Criminale al CRP Soroca, numit în funcția respectivă în baza ordinului nr. 100 EF din 23.04.2010 al MAI al RM, prin urmare în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, fiind persoană publică. La data de 04.02.2013, Leșan Ion, la citarea telefonică s-a prezentat la inspectorul secției poliției criminale al CRP Soroca, Pușcaș Oleg, în incinta Comisariatului de poliție Soroca, pentru a da explicație pe circumstanțele cunoscute ce ține de conflictul apărut între Coțaș Grigore și Lupu Iurie, ca rezultat al unei presupuse datorii nerestituite din partea ultimului. După consemnarea de către colaboratorul, Pușcaș Oleg, în biroul nr. 315 de la etajul 3 al CRP Soroca a explicației de la Leșan Ion, ultimul a fost invitat în unul din birourile de serviciu de la același etaj de șeful adjunct al Secției Poliției Criminale al

CRP Soroca, Strochin Eugeniu, unde acesta l-a chestionat pe motivul implicării în conflictul apărut între Coțaga G. și Lupu Iu., efectuând anterior alte acțiuni operative pe cazul dat.

Pe baza stării de fapt expuse, acțiunile lui Strochin E. au fost recalificate din prevederile art. 166¹ alin. (1) Cod penal în cele ale art. 313 Cod contravențional – *săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Barbacar A., în numele inculpatului, Mîțu D., prin care a solicitat casarea acesteia, precum și a încheierii Judecătorei Soroca din 09 martie 2015, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care ultimul să fie achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința în privința lui Mîțu D. și încheierea Judecătorei Soroca privind înlăturarea omisiunilor din 09.03.2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mîțu D. a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Dispozițiile sentinței în privința lui Strochin E., au fost menținute.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței, deoarece apelul a fost greșit admis.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2016, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2015, cu menținerea sentinței.

7. La data de 08 decembrie 2016, partea vătămată Leșan Ion, a declarat apel împotriva sentinței, care a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie condamnat Strochin E. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsă în limitele acestei norme penale.

În motivarea apelului declarat a invocat:

- prima instanță eronat a constatat circumstanțele cauzei și că acțiunile imputate lui Strochin E. se califică ca contravenție;

- inculpatul, Strochin E., a escortat partea vătămată în biroul său, unde a numit-o cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat lovituri cu pumnul peste față, deoarece anterior a reclamat acțiunile ilegale ale colaboratorilor de poliție la Procuratura r-lui Soroca;

- până la data de 23.11.2016, nu i-a fost adusă la cunoștință sentința din 05.03.2015, respectiv nu a cunoscut despre adoptarea acesteia și nu a avut posibilitate de a contesta în termenul prevăzut de lege.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat de către partea vătămată, Leșan I., cu menținerea sentinței.

9. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, partea vătămată Leșan I., a participat în instanța de fond la judecarea cauzei, depunând cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, totodată pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțare se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, dată de la care începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. În cazul dat, termenul de apel a început a curge la data de 06.03.2015 și a expirat la data de 23.03.2015, aceasta fiind considerată ultima zi de declarare a apelului.

Instanța de apel a reținut, că partea vătămată a depus apel abia la data de 08.12.2016, cu depășirea evidentă a termenului legal prevăzut pentru declararea apelului și în lipsa motivelor întemeiate de întârziere pentru exercitarea acestei căi de atac, fapt ce impune soluția de respingere a apelului ca depus peste termen.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate argumentele părții vătămate, precum că până la data de 23.11.2016 nu i s-a adus la cunoștință sentința adoptată la caz, respectiv nu a avut posibilitate să o conteste în termenul prevăzut de lege, deoarece omisiunea de a primi copia sentinței a fost cauzată inclusiv datorită solicitării părții vătămate de a examina cauza în lipsa sa, mai ales că ultimul a cunoscut și a participat la judecarea cauzei în prima instanță și a depus cerere privind examinarea cauzei ulterior în lipsa sa. În atare situație pentru partea vătămată de la data pronunțării sentinței integrale, adică 05.03.2015 a început a curge termenul de exercitare a căii de atac.

La fel, instanța de apel a notat, că neaducerea la cunoștință a sentinței, după cum indică partea vătămată, nu a fost un impediment pentru declararea apelului, mai ales că ulterior aceasta a fost citată legal în ședința instanței de apel și de recurs ordinar la judecarea aceleiași cauzei penale în privința lui Mîțu D.

10. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către partea vătămată, Leșan I., prin care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în raport cu argumentele invocate în prezenta cerere de recurs.

În motivarea recursului invocă:

- despre conținutul deciziilor adoptate în cauza dată, ce îi afectează drepturile procesuale, a făcut cunoștință odată cu adresarea în acest sens la Judecătoria Soroca la data de 23.11.2016, dată de la care urmează să i se calculeze termenul în care era în drept să declare apel;

- în situația dată este evidentă îngrădirea drepturilor sale procesuale prin neaducerea la cunoștință a motivelor ce au stat la baza adoptării hotărârilor de încetare a procesului penal în privința persoanei ce a admis față de partea vătămată tratament degradant;

- motivarea soluției instanței de apel din 05.04.2017, este în contradicție cu prevederile art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu s-a expus în nici un fel referitor la calificarea eronată a acțiunilor inculpatului, Strochin E., de către prima instanță;

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, au depus referințe privind opinia asupra recursului declarat:

11.1 Inculpatul, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia, deoarece consideră hotărârea instanței de apel ca fiind întemeiată și bazată pe prevederile legale și practica existentă, și care nu trezește dubii în sensul interpretării diferite al legii procesual-penale.

11.2 Procurorul, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia, deoarece reieșind din împrejurările cauzei și faptul că sentința a fost pronunțată integral la data de 05.03.2015 în lipsa părții vătămate, faptul dat nu a constituit un impediment de a declara apel în termen de către ultimul, iar apelul declarat la data de 08.12.2016 este depus cu depășirea termenului de atac.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Rezultând din conținutul recursului declarat, autorul acestuia îl întemeiază în baza pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, norme potrivit cărora, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept atunci când instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând argumentele menționate în motivarea recursului declarat, privind admiterea în prezenta speță a erorii grave de fapt prin aceea că au fost apreciate arbitrar probele, precum și faptei săvârșite de către inculpatul, Strochin E., i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal consideră, că instanța de apel justificat nu a pus în discuție aceste invocări, dat fiind faptul că apelul declarat de către partea vătămată a fost respins ca depus peste termen. Iar în cazul în care este adoptată o soluție de respingere a apelului ca depus peste termen, faptul dat nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal (a se vedea pct. 16 al Hotărârii Plenului CSJ *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel nr. 22 din 12.12.2005*). Respectiv, ținând cont că argumentele invocate și menționate mai sus nu au constituit obiect de discuție în instanța de apel, pe motiv că această instanță nu a fost sesizată în termenul prevăzut de norma procesual-penală, Colegiul statuează, că temeiurile de casare în baza căruia și-a întemeiat partea vătămată recursul ordinar, nu sunt incidente în cauza deferită judecării.

Totodată, Colegiul penal notează, că instanța de apel a examinat și s-a pronunțat argumentat asupra chestiunii omiterii termenului de declarare a apelului de către partea vătămată, Leșan I.

În conformitate cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

La capitolul dat, Colegiul menționează, că instanța de apel a reținut corect starea de fapt, din care rezultă că sentința a fost pronunțată integral la data de 05 martie 2015 (f.d. 235-240 v. 4), însă partea vătămată, Leșan I., nu a fost prezentă la pronunțarea acesteia, deoarece a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d. 159 v. 4). În cazul solicitării părții vătămate, Leșan I., despre judecarea cauzei în lipsa sa, acesta urma să-și asume responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac asupra sentinței, respectiv în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, partea vătămată urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord. Iar faptul, că la caz partea vătămată, a făcut cunoștință cu sentința abia la data de 23.11.2016, nu echivalează cu dreptul de a declara apel începând anume cu această dată, deoarece legislația procesual penală ce reglementează termenul de declarare a apelului nu prevede dreptul de a se folosi de această cale de atac de la data aducerii la cunoștință părților a hotărârii motivate, dar de la data pronunțării integrale a acesteia.

În acest context, instanța de recurs specifică, că în cazul când părțile nu au fost prezente la pronunțare, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, fapt specificat și în Recomandarea CSJ nr. 37 *Cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal* din 22.04.2013.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în prezenta speță, instanța de apel corect a statuat, că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din data de 06 martie 2015 și care a expirat la data de 23 martie 2015, însă partea vătămată, Leșan I., a depus apel abia la data de 08 decembrie 2016, fiind evident omis termenul de atac.

Nu poate fi reținută de către Colegiul penal, alegația recurentului precum că motivarea soluției instanței de apel din 22.03.2017, în prezenta cauză, este în contradicție cu dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căreia *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale*. Reieșind din această normă, instanța de recurs remarcă, că un apel declarat peste termenul prevăzut de lege poate fi considerat ca fiind făcut în termen, persistând condiția ca instanța de apel să constate că întârzierea să fie determinată de motive întemeiate, ceea ce instanța de a doua jurisdicție nu a

constatat în speța dată, respectiv prevederile art. 403 Cod de procedură penală nu au relevanță la caz. Cu atât mai mult că, prezenta cauză penală a fost sesizată în ordine de apel de către apărătorul inculpatului, Mîțu D., care a fost învinuit și condamnat în aceeași cauză penală și respectiv în ordine de recurs ordinar de către procuror, unde în instanța de apel partea vătămată Leșan I., a fost citată, fapt confirmat prin semnătura ultimului pe avizul poștal de recepție (f.d. 14 v. 5), iar de către instanța de recurs i-a fost expediată pentru cunoștință și copia hotărârii adoptate la caz (f.d. 73a v. 5). În asemenea împrejurări, nu pot fi reținute aserțiunile recurentului că nu a fost în cunoștință de cauză despre adoptarea sentinței în prezenta speță, până la data de 23.11.2016.

Având ca reper considerentele expuse supra, Colegiul penal, conchide că termenul de 15 zile pentru depunerea apelului de către partea vătămată, Leșan I., a fost depășit, iar circumstanțele enunțate denotă, că instanța de apel, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate, nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, astfel legal și întemeiat a respins apelul ultimului ca depus peste termen, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, Colegiul concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată, Leșan Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Strochin Eugeniu Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 18 octombrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie